

Б. Г. КУСЛИЦЬКИЙ
Доцент, зав. кафедри економіки
поліграфічної промисловості

РОЗВИТОК ПОЛІГРАФІЇ У ЧЕТВЕРТІЙ СТАЛІНСЬКІЙ П'ЯТИРІЧЦІ І ЗАВДАННЯ НА УКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Четвертий сталінський п'ятирічний план висунув грандіозні завдання в справі відбудови й дальшого розвитку народного господарства СРСР. Радянський народ з величезним ентузіазмом бореться за здійснення цього плану — плану великих творчих робіт, заліковує рани, заподіяні країні війною, відбудовує й розвиває народне господарство, забезпечує даліше економічне і культурне піднесення нашої країни.

У боротьбі за успішне виконання грандіозної програми четвертої сталінської п'ятирічки особливого значення набуває преса, покликана пропагувати завдання п'ятирічного плану, виховувати маси в дусі комуністичного ставлення до праці, піднімати радянських людей на подолання труднощів післявоєнної перебудови народного господарства.

Великою й почесною є роль преси в нашій країні. За класичним визначенням товарища Сталіна, «Преса — це єдине знаряддя, за допомогою якого партія щодня, щогодини говорить з робітничим класом своєю, потрібною їй мовою. Інших засобів простягнути духовні нитки між партією і класом, іншого такого гнучкого апарату в природі немає».

Партія більшовиків, ідучи за вказівками товарища Сталіна про те, що преса повинна рости не по днях, а по годинах, — протягом усього історичного шляху боротьби за побудову соціалізму в нашій країні безупинно зміцнювала і розширювала більшовицьку пресу.

В роки сталінських п'ятирічок преса в Радянському Союзі розвивалася й зростала темпами, нечуваними в історії розвитку преси. Вона виросла в могутню силу, яка організує широкі маси навколо партії Леніна—Сталіна та безперервно розвиває культуру радянського народу, його ідейно-політичний рівень, його морально-політичну єдність.

Темпи росту радянської преси і книгодрукування порівняно з дореволюційним періодом характеризуються такими цифрами:

У 1913 році в царській Росії виходило 859 газет з разовим тиражем у 2 млн. 700 тис. примірників, а в 1940 році в СРСР виходили 8754 газети з разовим тиражем у 37 млн. 400 тис. примірників. Отже, порівнюючи 1940 рік з 1913 роком — роком найвищого піднесення економіки царської Росії, маємо збільшення кількості назв газет у 10 раз, а разового тиражу — в 14 раз.

По лінії друкування книжок маємо такі цифри:

У 1913 році в царській Росії вийшло з друку 26200 назв книжок загальним тиражем 86 млн. 700 тис. примірників, а в 1939 році в СРСР

вийшло 43800 назв книжок загальним тиражем 701 млн. 200 тис. примірників, що порівняно з 1913 роком становить збільшення по назвах на 167, а по тиражу — на 809%.

Книга в СРСР міцно ввійшла в побут і становить насущну потребу кожної радянської людини. Споживання книжок на душу населення в нашій країні різко зросло. Так, наприклад, у 1913 році кількість книжок на душу населення в царській Росії становила в середньому 0,6 книжок, а в 1939 році середня кількість книжок на душу населення в СРСР досягла вже 4,1 книжок, тобто збільшилася в 6,8 раз. По лінії споживання книжок на душу населення Радянський Союз залишив далеко позаду навіть таку передову капіталістичну країну, як США, де споживання книжок на душу населення давало в 1937 році цифру 2,6.

Але особливо разючими є темпи розвитку преси і книгодрукування в союзних республіках. Завдяки перемозі ленінсько—сталінської національної політики, в результаті невинного зростання продуктивних сил союзних республік та розвитку їх національної культури друкована продукція видається мовами всіх народів, що населяють СРСР, у зростаючих рік у рік кількостях.

Дані, наведені у поданій нижче таблиці (див. стор. 47) найкраще характеризують це зростання по окремих союзних республіках.

Величезний розмах темпів розвитку преси і книгодрукування в СРСР визначив й високі вимоги до поліграфічної промисловості, як матеріально-технічної бази, що забезпечує цей розвиток.

Поліграфічна промисловість царської Росії складалася в основному з величезної кількості дрібних і найдрібніших підприємств з відсталою технікою та переважанням ручних процесів праці. У 1913—1914 р.р. ценова поліграфічна промисловість Росії складалася з 970 друкарень, в яких працювало 54 тисячі робітників і річний виробіток гуртової продукції який визначався сумою 92 млн. карбованців.

За роки сталінських п'ятирічок більшовицька партія перетворила поліграфічну промисловість на велику галузь народного господарства, озброєну потужною технікою. Капіталовкладення в поліграфічну промисловість зростали рік у рік, внаслідок чого основні промислово-виробничі фонди крупної поліграфічної промисловості зросли з 137,9 млн. карбованців у 1926 році до 605,7 млн. карбованців у 1940 році. Створено було нову галузь — галузь поліграфічного машинобудування, яка з 1931 року почала забезпечувати поліграфію новітньою технікою вітчизняного виробництва: лінотипами, ротативними і досконалого типу плоскодрукарськими машинами, офсетами, фальцмашинами. Число робітників, зайнятих у поліграфічній промисловості, майже подвоїлося порівняно з дореволюційним періодом. Рік у рік збільшувалася чисельність командних кадрів: у 1928 році в поліграфічній промисловості було 2,7 тис. інженерно-технічних працівників, а в 1937 році число їх зросло до 6,7 тисяч. Для під-

Газети і книжки видані в Рядянському Союзі (по союзних республіках) у період сталінських п'ятирічок порівняно з 1913 роком

СОЮЗНІ РЕСПУБЛІКИ	У 1913 році на територі- ях нинішніх республік	СРСР		
		у 1928 році	у 1939 році	
			Число	Збільшення проти 1913 року
ГАЗЕТИ (число назв)				
Усього	859	1197	8769	10,2 раза
В тому числі:				
РРФСР	569	796	5732	10,1 "
УРСР	172	234	1655	9,6 "
БРСР	19	37	239	12,6 "
Азербайджанська РСР	15	23	136	9,0 "
Грузинська РСР	51	31	137	2,6 "
Вірменська РСР	6	9	62	10,3 "
Туркменська РСР	2	6	69	34,5 "
Узбецька РСР	14	25	210	15,0 "
Таджицька РСР	не було	нема відом.	87	—
Казахська РСР	11	30	323	29,3 "
Киргизька РСР	не було	6	69	—
КНИЖКИ (в млн. примірників)				
Усього	86,7	265	701,2	8,1 раза
В тому числі:				
РРФСР	75,2	214,6	588,8	8,1 "
УРСР	10,0	36,7	51,2	5,1 "
БРСР	0,2	2,2	11,3	56,5 "
Азербайджанська РСР	0,1	2,4	7,6	76,0 "
Грузинська РСР	1,0	3,0	7,2	7,2 "
Вірменська РСР	0,1	1,1	4,7	47,0 "
Туркменська РСР	менше тисячі	0,4	2,7	
Узбецька РСР	0,1	2,6	12,6	126,0 "
Таджицька РСР	не було	0,3	3,4	—
Казахська РСР	0,004	1,5	8,3	2075,0 "
Киргизька РСР	не було	0,2	3,4	—

готовки інженерів і техніків поліграфії створено спеціальні учбові заклади — Московський та Український інститути і технікуми. Для розгортання науково-дослідної роботи створено науково-дослідні інститути поліграфічної промисловості в Москві і на Україні.

Перебудова поліграфічної промисловості на соціалістичній основі, концентрація і спеціалізація її, озброєння новою технікою, впровадження соціалістичних методів організації виробництва і праці на основі стахановського руху створили основні передумови для безперервного наростання темпів розвитку цієї галузі промисловості.

Так, гуртова продукція поліграфії в 1940 році виросла в 7 раз проти 1926 року, а продуктивність праці — у 5,4 раза.

Безперервне наростання темпів найкраще характеризують такі цифри:

Роки	Середньорічне число робітників (у тис.)	Гуртова продукція в незмінних цінах 1926/27 р. (в млн. крб.)		Середньорічний виробіток одного робітника (в карбованцях)	
		сума	в % до 1926 р.	сума	в % до 1926 р.
1926	70,8	188	100,0	1949	100,0
1932	70,6	319	231,0	4518	232,0
1937	104,7	790	572,0	6602	343,0
1940	92,2	974	706,0	10568	542,0

Виятково бурхливими темпами розвивалася в роки сталінських п'ятирічок поліграфічна промисловість союзних республік. Наочним свідченням цього є розвиток поліграфічної промисловості УРСР, де в результаті здійснення соціалістичної реконструкції, впровадження соціалістичних методів організації виробництва і праці, оснащення новітніми машинами гуртова продукція збільшилася в 1940 році проти 1913 року в 22,4 раза. Так, якщо в незмінних цінах 1926/27 р. гуртова продукція поліграфії в 1913 році становила 7 млн. карбованців, то в 1940 році вона дорівнювала 157 млн. карбованців.

У передвоєнний період поліграфічна промисловість України досягла значних успіхів у підвищенні продуктивності праці. Так, продуктивність праці у крупній поліграфічній промисловості УРСР становила в 1940 році 119% до середнього рівня по СРСР (середньорічний виробіток на одного робітника цього року по СРСР становив 10.568 крб., а по УРСР — 12.573 крб.). Цих успіхів було досягнуто завдяки високому рівневі організації виробництва і праці, на основі широко розгорнутого стахановського руху і соціалістичного змагання.

Німецько-фашистські загарбники, прагнучи знищити культуру країни соціалізму, нещадно руйнували підприємства поліграфічної промисловості. У тимчасово окупованих районах було знищено сотні друкарень, причому було знищено понад 400 складальних машин, понад 30 ротацийних

машин (здебільшого газетних), близько 2000 плоскодрукарських машин, понад 1500 американок і багато устаткування палітурно-брошурувальних цехів.

Особливо великих руйнувань було заподіяно поліграфічній промисловості України, де фашистські вандали, поряд з величезними руйнуваннями, заподіяними всьому народному господарству країни, поставили перед собою мету — в корені знищити матеріально-технічну базу національної культури України.

Найбільші поліграфічні підприємства республіки зруйновано повністю. Так, у Києві зруйновано друколитографію Держполітвидаву, книжково-журнальну друкарню, газетно-журнальні фабрики «Комуніст», «ОНТІ» та інші, у Харкові — книжкову фабрику ім. Петровського, літографію ім. Дзержинського та ін., у Полтаві — книжкову фабрику, в Одесі — літографію Дитвидаву та інші. Зруйновано також багато інших поліграфічних підприємств в обласних і районних центрах республіки.

Про розміри руйнувань, заподіяних поліграфічній промисловості України, можна судити хоч би з такого факту. У 1945 році після великої, напруженої роботи, проведеної в справі відбудови республіканської поліграфії, вся поліграфічна промисловість України, об'єднана Управлінням у справах поліграфії при Раді Міністрів УРСР (приблизно 80% усієї поліграфії УРСР), виробила гуртової продукції на 25,2 млн. крб., що становить близько 20% довоєнного рівня.

Величезних втрат завдано також кадрам поліграфії, особливо кваліфікованій робсилі і командним кадрам вищої і середньої ланки.

Роль поліграфії у розв'язанні завдань дальшого розвитку культури радянського народу і дальшого прогресу СРСР важко переоцінити. Ця роль особливо зростає в світлі нових завдань, поставлених перед усім народним господарством нашої країни в поточній п'ятирічці.

Розвиток народного господарства СРСР, намічений у четвертій сталінській п'ятирічці, дальший розвиток культури і прогресу всього радянського народу створюють міцні передумови для дальшого потужного розвитку поліграфії. Потяг радянської людини до знань і культури створює нечуваний попит на газету, журнал, книжку. Але це вимагає наявності потужних фондів друкованої продукції всіх видів.

Щодо випуску газетної і книжкової продукції Радянський Союз уже перегнав найбільші капіталістичні країни, проте досягнення поліграфії значно ще відстають від вимог, які ставить перед нею наша країна. Нинішній стан поліграфічної промисловості є серйозним гальмом у справі розвитку соціалістичної культури.

У п'ятиріччі 1946—1950 р. р. газета, журнал, книга мають стати доступними кожному трудящому.

У Законі про п'ятирічний план сказано: «Відбудувати в 1948 році і розвинути далі паперову промисловість, збільшити в 1950 році вироб-

ництво паперу на 65% порівняно з довоєнним рівнем, забезпечивши при цьому більш значний ріст білого, якісного паперу».

Збільшення паперових фондів відкриває великі перспективи, що дозволять збільшити періодичність і разовий тираж газет і журналів, а також здійснити ряд серйозних видавничих заходів щодо ліквідації відставання у виданні книжок у нашій країні, особливо в справі задоволення попиту на збірки творів Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна, на соціально-економічну, енциклопедичну, довідкову, технічну та сільськогосподарську літературу, на підручники для вузів і шкіл, на художню літературу. Поряд з цим можна буде збільшити видання багатокольорових робіт, географічних карт, наочного приладдя та ін.

Перспективи росту друкованої продукції в СРСР у наступному п'ятиріччі висувують перед поліграфією України ряд невідкладних завдань, які повністю відбиті в п'ятирічному плані розвитку друкованої продукції в УРСР.

За п'ятирічним планом намічено таке збільшення продукції:

Назва продукції	Показники	1940 р.	1950 р.	1950 рік у % до 1940 р.
Газети	Число назв	1300	1692	130,2
	Разовий тираж (тис. прим)	6236	13029	209,0
Журнали	Число назв	73	49	67,2
	Загальний тираж (тис. прим.)	10197	23868	234,6
Книжки	Число назв	1187	2336	196,8
	Загальний тираж (тис. прим.)	33947	60279	155,0
	Кількість аркушів відбитків (у тисячах)	337000	580000	172,2

Намічений п'ятирічним планом УРСР ріст випуску газет, журналів та книжок від 1,7 до 2,3 раза проти довоєнного рівня висуває перед поліграфічною промисловістю величезні завдання. Поліграфічна промисловість України повинна не тільки бути відбудована в стислі строки, але й повинна наприкінці п'ятиріччя перевершити своєю потужністю довоєнний рівень.

За п'ятирічним планом відбудови й розвитку поліграфічної промисловості УРСР передбачено ряд важливих заходів у справі відбудови зруйнованих та спорудження нових підприємств, у справі механізації та вдосконалення технологічних процесів, у справі спеціалізації виробництва.

Передбачено:

1. Будівництво в Києві великого поліграфічного комбінату «Радянська Україна» з денною потужністю до 5 млн. примірн. газет і понад 100 млн. відбитків журнального, книжкового і багатокольорового друку на

рік; поліграфічного комбінату з річною потужністю 200 млн. відбитків за 1 зміну; фабрики кольорового друку з річною потужністю 100 млн. відбитків за 1 зміну; книжково-журнальної фабрики (відбудова) з річною потужністю 100 млн. відбитків за 1 зміну.

2. Завершення будівництва книжково-журнальної фабрики ім. Фрунзе в Харкові з річною потужністю 300 млн. відбитків за 1 зміну.

3. Відбудову та будівництво чотирьох обласних друкарень. Розширення білових фабрик. Будівництво та доустаткування великої кількості міських і районних друкарень.

4. Доведення питомої ваги механізації складання наприкінці п'ятиріччя до 55% і збільшення питомої ваги книжкового ротаційного друку в 5 раз порівняно з 1940 роком. Переведення на кінець п'ятирічки друкування всіх обласних газет на ротаційні машини. Встановлення аркушопідбиральних, кришкоробних, блокообробних та книжковставляльних машин, у палітурних цехах великих книжкових підприємств.

Намічено також ряд заходів у справі підготовки кваліфікованих кадрів робітників, інженерів і техніків, а також у справі поліпшення організації виробництва і праці.

Перед поліграфістами України стоять у четвертій сталінській п'ятирічці великі й відповідальні завдання. Треба в короткий строк відбудувати зруйновану промисловість, переозброїти її, створити потужну технічну базу, здатну забезпечити майже подвійний обсяг роботи проти довоєнного рівня. Успішне розв'язання цих завдань настійно вимагає посилення й розвитку науково-дослідної роботи.

Колектив наукових працівників Українського поліграфічного інституту повинен мобілізувати всі свої сили і творчі можливості для того, щоб своєю науковою, дослідною і педагогічною роботою допомогти поліграфічній промисловості в справі виконання й перевиконання п'ятирічного плану.

Ми знаємо, що для того, щоб створити в СРСР велику поліграфічну промисловість, здатну задовольнити величезні і дедалі зростаючі вимоги щодо друкованої продукції, радянським людям потрібно було не кілька десятків років, як потрібно було б у капіталістичних країнах, а всього лише 12—13 років. Цим повністю підтвердилися слова товарища Сталіна про те, що переваги соціалістичної системи господарства дають можливість семимільними кроками розвивати продуктивні сили нашої країни.

Культура і технічний прогрес країни соціалізму розвиватимуться рік у рік дедалі зростаючими темпами. Вимоги до поліграфії так само зростатимуть рік у рік. Тому вся науково-дослідна робота нашого Інституту повинна бути організована і розгорнута в двох напрямках. По-перше, треба організувати допомогу промисловості в її поточній повсякденній роботі, по-друге, треба розв'язати ряд питань, зв'язаних з створенням

усіх технічних та економічних передумов для дальшого розвитку промисловості.

У галузі поліграфії ми також повинні виправдати думку, висловлену товаришем Сталіним у промові 9 лютого 1946 року про те, що радянські вчені «зуміють не тільки наздогнати, але й перевершити найближчим часом досягнення науки за межами нашої батьківщини».

У своїй науково-дослідній роботі, спрямованій на поліпшення роботи промисловості, на її дальший розвиток та поліпшення якості поліграфічної продукції, ми повинні керуватися директивами партії та уряду в цій справі: постановами ЦК ВКП(б) «Про поліграфічне оформлення книжок» і «Про роботу ОГІЗ'у РРФСР», а також постановою Ради Міністрів УРСР і ЦК КП(б)У «Про невідкладні заходи по поліпшенню роботи поліграфічної промисловості УРСР».

Уся науково-дослідна робота Інституту повинна вестися на високому ідейно-теоретичному рівні, в дусі вчення Маркса—Енгельса—Леніна—Сталіна і розуміння історичних завдань у справі завершення побудови соціалістичного суспільства та поступового переходу від соціалізму до комунізму.

Насамперед потрібно приділити увагу питанню мобілізації внутрішніх ресурсів з тим, щоб наявні виробничі потужності діючих підприємств були повністю використані. Адже використання наявних на поліграфічних підприємствах України значних виробничих резервів могло б набагато збільшити обсяг продукції та поліпшити якісні її показники.

При вивченні техніко-економічних показників ряду великих поліграфічних підприємств Києва, Харкова, Львова виявлено факти, які підтверджують недостатнє використання виробничих потужностей на окремих підприємствах. Для прикладу наведемо показники продуктивності праці за 1945 рік по трьох однотипних (за виробничим і технічним профілями) підприємствах — обласних друкарнях Києва, Львова і Харкова.

Середньорічний виробіток одного робітника в 1945 році становив:

	У % до показника Львівської друкарні
У Львівській обласній друкарні 6575 крб.	—
„ Київській „ „ 5480 „	83,5
„ Харківській „ „ 5454 „	83,0

Наведені дані свідчать про те, що в Київській і Харківській друкарнях, незважаючи на краще їх устаткування і більші масштаби виробництва, продуктивність праці нижча, ніж у Львівській друкарні, на 16,5—17%. Отже, Київська і Харківська обласні друкарні недосить використали свої виробничі резерви. Ці друкарні мали всі можливості виробити в 1945 році значно більше продукції, ніж фактично виробили.

Але ще разуючішими є приклади по друкарнях Харківської і Львівської групи підприємств з книжковим профілем,

Так, середньорічний виробіток одного робітника у 1945 році становив:

а) по Харківській групі		В % до показника „Транс-желдориздату“
У друкарні „Трансжелдориздату“	6469 крб.	—
„ „ ім. Фрунзе	4444 „	68,7
„ „ Сільгоспвидаву „Комуніст“	3621 „	56,0
б) по Львівській групі		В % до показника друкарні № 14
У республіканській друкарні № 14	6774 крб.	—
„ „ „ № 15	4449 „	65,7
„ „ „ № 16	3845 „	56,7

Можна було б навести ще ряд прикладів, але й наведених досить для того, щоб довести наявність великих виробничих резервів на поліграфічних підприємствах України. Цілком зрозуміло, що ми не вважаємо показовим рівень продуктивності праці на підприємствах, з якими ми порівнювали інші, більш відсталі підприємства. Ми певні, що і на цих підприємствах, а також на підприємствах більш потужних і механізованих («Радянська Україна», 4-а Республіканська друкарня та ін.) безумовно є значні невикористані виробничі резерви, тим більше, що продуктивність праці на цих підприємствах ще значно нижча від довоєнної.

Отже, потрібно старанно продумати й детально опрацювати науково-обґрунтовані методи організації виробництва і праці, звернувши особливу увагу на такі питання, як організація потокової системи виробництва (особливо в палітурно-брошурувальних цехах), шляхом перегляду і раціоналізації технологічних процесів з метою усунення перерв у технологічних процесах та зменшення кількості етапів, шляхом механізації та автоматизації цих процесів, шляхом організації роботи на робочих місцях за графіком.

Крім того, потрібно опрацювати заходи для усунення виробничих втрат, для підвищення потужності діючого устаткування, кращої організації робочого місця та організації обслуговування. Впровадження у виробництво зазначених заходів могло б дати поштовх новому, могутньому піднесенню стахановського руху в поліграфії і стало б дуже великим фактором підвищення продуктивності праці.

Опрацювання заходів у справі організації виробництва і праці потрібно всіляко форсувати, враховуючи, що до поліграфічної промисловості влилися і продовжують вливатися нові молоді кадри, які потребують великої допомоги як щодо правильного освоєння ними технологічних процесів та методів використання устаткування, так і щодо набуття правильних навичок у роботі.

У науково-дослідній роботі в галузі технології, техніки та організації виробництва повинні знайти відбиття питання спеціалізації підприємств, організації механізованих формних цехів на підприємствах кольорового друку (фотомеханіка), кооперування (друкування з матриць) та ін.

Поряд із заходами в справі мобілізації ресурсів виробництва по лінії технології, техніки та організації виробництва і праці конче потрібним є також опрацювання заходів для мобілізації матеріальних ресурсів, а також заходів щодо поліпшення економіки поліграфічних підприємств та зміцнення госпрозрахунку.

Вивчення економіки окремих поліграфічних підприємств показало, що питанням економіки на наших підприємствах ще приділяється мало уваги. Керівний склад підприємств і цехів не вивчає економіку підприємства і цеху, не аналізує показників роботи.

На підприємствах і досі ще немає справжнього більшовицького госпрозрахунку. Собівартість продукції дуже висока і набагато перевищує довоєнний рівень. Питаннями впорядкування собівартості в поліграфії України ще не займаються, що підтверджується різким коливанням рівня собівартості облікової одиниці однакового виробничого процесу за звітними даними 1945 року (у крб. і коп.):

Назва друкарні	Лінотипне складання (1000 умовних знаків)	Друкування на середніх машинах (1000 умовних відбитків)	Приправлення на середніх машинах (1 умовне приправлення)	Друкування на американках (1000 умовних відбит.)	Приправлення на американках (1 умовне приправлення)	Кліше (1000 умовних кв. см.)
4-а Респ. м. Київ	6,78	25,80	51,96	17,43	16,27	—
Обласна м. Київ	2,31	19,84	43,19	9,85	13,76	181,88
Ім. Фрунзе м. Харків	21,3	15,87	8,56	9,06	3,25	—
Обласна м. Харків	1,52	13,09	9,03	6,39	5,08	70,95
14-а Респ. м. Львів	1,08	13,13	26,64	6,26	4,94	—
„Атлас“ м. Львів	1,84	10,24	19,92	4,93	4,93	22,19

Таке коливання собівартості облікової одиниці однакового виробничого процесу могло також статися частково за рахунок огривів в обліку виробництва на деяких підприємствах, але наявність ще й цього факту зайвий раз підкреслює потребу корінного поліпшення справи обліку та госпрозрахунку на підприємствах.

Вже час опрацювати науково-обгрунтовану систему обліку продукції поліграфічного виробництва, бо наявна система обліку себе не виправдує. Вона ставить під сумнів правильність звітних показників обсягу продукції, продуктивності праці і собівартості продукції. Потрібно також упорядкувати внутрізаводське планування, приділивши особливу увагу питанням госпрозрахунку, рентабельності, нормування обігових коштів. Ці питання можуть бути висвітлені в спеціально опрацьованих темах і методичних посібниках.

У галузі забезпечення високої якості поліграфічної та видавничої продукції і найкращого оформлення її відповідно до вимог, викладених у постановках ЦК ВКП(б), науково-дослідна робота повинна бути спрямована на опрацювання досконалої технології процесів, створення науково-обгрунтованих зразків кращого оформлення книжки, журналу, плакату з використанням для цієї мети національного народно-орнаментального мистецтва. Крім того, велику увагу повинно приділити питанню опрацювання заходів щодо організації та здійснення технічного контролю на всіх стадіях виробництва.

Потрібно організувати велику науково-дослідну роботу в галузі хімії поліграфічних матеріалів, посиливши впровадження в поліграфію неметалічних друкарських форм, швидкосохнучих фарб, розгорнувши роботу в справі поліпшення маси, що йде на виготовлення валків для друкарських машин, у справі використання природних газів західних областей України для одержання сажі, як пігменту друкарської фарби, в справі вивчення угару гарту, в справі організації лабораторій на поліграфічних підприємствах для наукового дослідження матеріалів.

Треба також розгорнути науково-дослідну і методичну роботу (опрацювання наочного приладдя, технічних карт тощо) в справі вивчення та освоєння новітньої техніки поліграфічного виробництва всіх видів: механізованого і автоматизованого складання, швидкісних методів кольорового друку, максимальної тиражетривкості друкарських форм, механізації палітурно-брошурувальних процесів.

Готуючи командні кадри для поліграфічної промисловості і видавничої справи, кадри організаторів та керівників мас, покликаних виконувати сталінські п'ятирічки розвитку преси і книгодрукування, колектив наукових працівників нашого Інституту повинен неупинно поліпшувати якість навчання, залучати студентів до науково-дослідної роботи, всемірно підвищувати їх теоретичний та ідейний рівень. Ми повинні добитися того, щоб наші майбутні інженери стали справжніми командирами виробництва, оснащеного новітньою технікою, справжніми провідниками соціалістичної культури. Наші інженери повинні бути підготовлені до того, щоб уміти поєднувати в своїй роботі досягнення передової поліграфічної техніки з соціалістичними методами праці, мобілізувати й піднімати маси на боротьбу за справжній технічний процес у поліграфії, за ство-

рення нової потужної матеріально-технічної бази соціалістичної культури, за дальший розвиток радянської преси і книгодрукування, за виконання й перевиконання державних планів.

Науково-дослідна робота в галузі поліграфічної техніки і видавничої справи велика й багатогранна. До цієї роботи повинні бути залучені всі кафедри Інституту, весь колектив наукових працівників. В Українському поліграфічному інституті повинна бути більшовицькими темпами розгорнута науково-дослідна робота з тим, щоб можна було якнайшвидше довести результати її — наукові праці — до виробництва, до широких мас шляхом опублікування їх у наукових записках Інституту, в галузевих періодичних виданнях та окремими брошурами. Тільки тоді українська поліграфія дійсно відчує допомогу науки в справі виконання відповідальних завдань четвертої сталінської п'ятирічки.